

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ

для студентів

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	054 Соціологія
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	соціальні технології
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Жуков В.І.

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) Червінська Т.Г. «31» 08 2021р.

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» __ 20__р.

КИЇВ – 2020

Розробник: доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин к.п.н., доцент Жуков В.І.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. зав. кафедри соціальних структур та
соціальних відносин

 Кученко О.Д.

Протокол № 16 від «28» 08 2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол №1 від «28» серпня 2020

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни: формування системи знань про оптимальні стратегії поведінки в конфлікті та умінь зведення конфлікту в конструктивні рамки із застосуванням «конфліктотерапії» та інших методів мінімізації його наслідків, з використанням соціологічних методів дослідження.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати теоретичні основи загальної соціології, методів збору та аналізу соціологічних даних.
2. Вміти працювати з соціологічними даними, та використовувати емпіричні методи соціологічного аналізу.
3. Мати навички пошуку і вибору відповідної інформації, застосування методології та концептуальних засад соціологічного аналізу.

3. Анотація навчальної дисципліни: «Соціологія конфлікту» вивчає теоретичні основи дослідження конфліктів і їх моделі: діалектичну, функціоналістську, мікросоціологічну, ігрову, поведінкову, концепцію згоди й насильства. Соціальні закономірності та специфіку виникнення та розгортання конфліктів, принципи аналізу ситуацій, що спонукають до конфліктів і шляхи їх попередження та можливого вирішення.

4. Завдання (навчальні цілі):

- опанування соціологічним термінологічним та концептуальним апаратом соціологічного аналізу конфліктів;
- знання про оптимальні технології вирішення конфліктів;
- ознайомлення з результатами міжнародних та українських соціологічних досліджень щодо вирішення конфліктів.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- Здатність до конструктивної критики та самокритики (зк5).
- Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції, теорії та методи для аналізу й інтерпретації соціальних явищ і процесів, соціальних проблем і конфліктів в Україні та світі в цілому, їхньому сучасному та/або історичному контексті (фк2).
- Здатність аналізувати існуючий досвід впровадження соціальних технологій (фк14).
- Навички аналізу основних тенденцій розвитку соціально-політичних процесів (фк18).
- Вміння вибирати ефективні соціальні технології в роботі з різними соціальними категоріями (фк20).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати теоретичні концепції соціології конфліктів, її категоріально-понятійний апарат	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Усна відповідь, участь у дискусії	10
1.2	Знати сутність, структуру та механізми виникнення конфліктів	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Усна відповідь, участь у дискусії	20
2.1	Вміти аналізувати наявну в різних групах та організаціях ситуації з виникнення конфліктів	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Усна відповідь, участь у дискусії Розробка програми дослідження	10
2.2	Знаходити форми та методи мінімізації конфлікту	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота	Розробка програми дослідження	15
3.1	Презентувати дослідницьке завдання по аналізу галузевих конфліктів за допомогою аналізу випадку	Самостійна робота, семінарські заняття	Розробка програми дослідження Презентація результатів роботи	15
4.1	Здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	Самостійна робота, семінарські заняття	Презентація результатів роботи	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Застосовувати ключові соціологічні поняття, теорії та методи до аналізу соціальних проблем й конфліктів в соціумі відповідно до певного історичного та / або сучасного контексту. (прн 9)	+	+	+	+		
Здійснювати пошук, обробку та презентацію соціальної інформації (прн 14)					+	+
Аналізувати існуючий досвід впровадження соціальних технологій (прн21)	+	+	+	+		+
прн27. Застосовувати ефективні соціальні технології в роботі з різними соціальними категоріями.			+	+		
прн31. Запроваджувати соціальні технології для аналізу соціальних потреб різних суспільних груп та підготовці рекомендацій з розвитку соціальної сфери суспільства.					+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Види робіт	Результати навчання	Семестрова кількість балів	
		Min – 36 балів	Max – 60 балів
Усна відповідь, участь у дискусії	RH1.1, RH1.2, RH2.1.	«2» x 6 = 12	«2» x 10 = 20
Розробка програми дослідження	RH2.1, RH 2.2, RH3.1	12	20
Презентація результатів роботи	RH3.1, RH4.1.	12	20

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит (RH1.1, RH1.2, RH2.1., RH2.2) – максимально **40** балів. Мінімальний бал успішного складання іспиту – 24 бали.

- умови допуску до іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо за семестр він набрав не менше ніж **36 балів**; такий студент допускається до іспиту за умови виконання дослідницького завдання з кейсу, есе та написання тесту.

7.2 Організація оцінювання:

- Усні відповіді, участь у дискусії оцінюються по факту проведення семінарських занять, бали накопичуються протягом семестру.
- Програма дослідження виконується в рамках самостійної роботи протягом тем 1-7 за визначеним графіком.
- Презентація результатів роботи виконується на семінарському занятті після тем 1-7.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	Семінари	С/Р
1. Теоретико-методологічні засади дослідження соціальних конфліктів				
1	Теорії та методи соціологічного дослідження конфліктів	4	4	4
2	Сутність соціального конфлікту та його структура	2	4	6
3	Види соціальних конфліктів	2	4	10
4	Сфери розгортання та механізми виникнення соціальних конфліктів	4	4	10
2. Механізми регулювання соціальних конфліктів				
5	Моделі розвитку соціального конфлікту	4	6	10
6	Трудові конфлікти	4	6	10
7	Механізми врегулювання соціальних конфліктів	6	4	10
	<i>Презентація результатів роботи з розробки програми дослідження</i>		2	
	ВСЬОГО	26	34	60

Загальний обсяг *120 год.*, в тому числі:

Лекцій – *26 год.*

Семінари – *34 год.*

Самостійна робота - *60 год.*

9. Рекомендована література

Основна:

- Гірник А.М. Основи конфліктології. Навчальний посібник. – К.: – Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010.
- Злобіна О. Конфлікт інтересів на перетині явних та латентних складових // Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць. Випуск 2(13). – К.: 2010. – С. 297- 310.
- Йоас Х., Кніббл В. Й Социология и теория конфликтов // Социальная теория. 20 вводных лекций / пер. с нем. К. Г. Тимофеевой . - СПб.. Алетейя, 2011. - 840 с.
- Кеннеди Г. Договориться можно обо всем! Как добиваться максимума в любых переговорах. К., 2020. 409 с. URL: <http://loveread.ec/contents.php?id=66509>
- Козер Л. Функции социального конфликта. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/kozer.htm>
- Менеджмент соціальних конфліктів / за наук. ред. І. В. Петренко. К., 2020. 77 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/PetrenkoMetRec2020-maket.pdf>
- Свиридюк Н. П. Переговори та посередництво як способи вирішення юридичних конфліктів. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vapstv/2010_4/St_14.pdf
- Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. К., 2018. 168 с.

Додаткова:

- Даниленко О. А. Язык конфликта в трансформирующемся обществе: от конструирования истории – к формированию социокультурных идентичностей. – Вильнюс: ЕГУ, 2007.
- Дарендорф Р. Современный социальный конфликт. Очерк политики свободы /Пер. с нем. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОСПЭН), 2002.
- Жуков В.І. Особливості трудових відносин у сучасній Україні: конфліктно-консенсусний підхід // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: Збірник наукових праць ДонДУУ. Т.Х. Вип.116. «Соціологія державного управління». Серія «Спеціальні та галузеві соціології». – Донецьк: ДонДУУ, Східний видавничий дім, 2009. – С.325-331.
- Conflict at Work // Blyton P., Heery E., Bacon N., Fiorito J. The SAGE Handbook of Industrial Relations. SAGE Publications Ltd. Los Angeles • London • New Delhi • Singapore. 2008. P. 588-604.
- Mitchell, Christopher. Beyond Resolution: What Does Conflict Transformation Actually Transform? URL: <https://www.gmu.edu/programs/icar/dcs/CM83PCS.htm>

10. Додаткові ресурси:

1. Інститут соціології Національної академії наук України <http://www.i-soc.com.ua/institute/>
2. Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) <http://www.kiis.com.ua/>
3. Український інститут соціальних досліджень ім. О. Яременка <http://www.uisr.org.ua/>
4. Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS <http://www.socis.kiev.ua/>
5. Центр ім. О. Разумкова <http://www.razumkov.org.ua/ukr/index.php>
6. [The European Social Survey \(the ESS\)](#)
7. [International Social Survey Programme \(ISSP\)](#)